Jaarverslag 2019

BOKD

voor Drentse dorpen
en dorpshuizen

BOKD bestuur en medewerkers

Voorwoord

In 2020 bestaan we 45 jaar. Onze jaarvergadering staat daarom in het teken van verleden, heden en toekomst. Natuurlijk kijken we dan ook terug op 2019. In dit jaarverslag lees je al veel over waar we het afgelopen jaar aan hebben gewerkt. Het was een jaar van leren en delen, samenwerken en uitbreiden.

Als lid van onze vereniging heb je er recht op dat wij het beste halen uit onze vereniging en stichting. Ik voel het als mijn taak om daarvoor te zorgen. Daarom hadden we in 2019 van elkaar leren en kennis delen weer hoog in het vaandel.

Wij zijn een netwerkvereniging en werken samen met veel andere maatschappelijke organisaties in Drenthe. Dat deden we ook in 2019, bijvoorbeeld met de provincie en de LVKK (Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen). Samen met de provincie werkten we aan Energieke dorpshuizen en hebben we voorbereidingen getroffen voor de functieverbreding van de dorpshuizen in Drenthe. Daarnaast waren we betrokken bij het opstellen van de provinciale sociale agenda.
De LVKK heeft de uitslag van de tweejaarlijkse Nationale Dorpsvernieuwingsprijs bekendgemaakt tijdens onze Dorpendag in Witteveen. In dit landelijke verband ondersteunen we met elkaar 4.000 dorpshuizen en dorpsbelangenorganisaties. Gezamenlijk geloven wij in een beter, leefbaar Nederland waar bewoners samen met andere bewoners, ondernemers, instellingen en overheden werken aan een vitale toekomst voor het landelijke gebied.

Om te kunnen voldoen aan de vele vragen die op het Drentse platteland leven, hebben we ons projectbureau uitgebreid met een aantal zelfstandige adviseurs met een BOKD-hart op wie we een beroep kunnen doen in een zogenaamde flexibele schil. Misschien heb je tijdens een bijeenkomst al te maken gehad met een nieuw gezicht. Met deze uitbreiding ondersteunen wij als bestuur van de vereniging en stichting samen met onze Raden van Advies onze adviseurs.

Ik heb er vertrouwen in dat we met elkaar een goede toekomst tegemoet gaan. Het blijft een dynamisch proces en we zullen meegaan in een veranderende wereld. Blijf jij ons kritisch volgen? We vinden het fijn als je het ons meldt als zaken in jouw ogen anders moeten en we horen ook graag waar je als dorp of wijk tegenaan loopt. Is er iets dat je in de picture wilt zetten? Neem dan contact met ons op.

Ik feliciteer ons met ons jubileum en dank de pioniers van weleer die de strijd aangingen tegen het op slot zetten van de kleine dorpen.

Veel leesplezier bij het lezen van dit jaarverslag!
Jofien Brink, voorzitter BOKD

We nemen je mee

De partijen op het platteland hebben elkaar veel te bieden. Door samen te werken bereiken we meer. In onze organisatie hebben we veel kennis en knowhow over dorpen, dorpshuizen en actuele ontwikkelingen en we zetten die zo strategisch mogelijk in. In dit jaarverslag lees je hoe wij dit doen en hoe wij bijdragen aan leefbaarheid.

We nemen je mee langs onze organisatie, onze cijfers, onze activiteiten, onze financiën, onze samenwerkingen en ons netwerk in 2019. Ons team heeft aan veel projecten en thema's gewerkt, te veel om ze hier allemaal te beschrijven. Op de pagina's 18-22 presenteren we een selectie. Alle hoofdstukjes van dit jaarverslag staan op zichzelf en je kunt ze in willekeurige volgorde lezen. Laat je er vooral door inspireren!

BOKD
voor Drentse dorpen
en dorpshuizen

Ons bestaansrecht

BOKD Beleidsplan 2020 – 2024: een kompas in een veranderende samenleving

In 2019 hebben we handen en voeten gegeven aan ons nieuwe beleidsplan 2020 – 2024, 'een kompas in een veranderende samenleving'. Daarbij zijn we zorgvuldig te werk gegaan. We hebben een werkgroep geformeerd met medewerkers en bestuursleden. Op onze ALV zijn we in gesprek gegaan met onze leden dorpsbelangenorganisaties en dorpshuizen. We hebben hun gevraagd wat zij van ons verwachten en op welke onderwerpen we zouden kunnen acteren. Op onze jaarlijkse Heidag, waarop bestuur, Raden van Advies dorpen en dorpshuizen en medewerkers met elkaar in gesprek gaan, zijn de uitkomsten verwerkt. Deze vormden de basis voor het nieuwe beleidsplan. De komende jaren hebben deze vijf thema's onze prioriteit:

Klaar voor de toekomst

Dorpsbelangenorganisaties veranderen en er ontstaan nieuwe vormen van bewonersinitiatief. Dit vraagt om inzicht in wie welke rol heeft, bijvoorbeeld als inwoner, als dorp en als dorpsbelangenorganisatie. Een dorpsvisie is een belangrijke leidraad voor de toekomstige ontwikkeling en vitaliteit van het dorp.

Elk dorp een dak

Elk dorp heeft recht op een eigen dak. Dat wil zeggen een huis van het dorp dat als ontmoetingsplek fungeert en huisvesting biedt aan maatschappelijke voorzieningen en verenigingsleven.

Zorgzame dorpen

Dorpen nemen verantwoordelijkheid voor de mensen in hun omgeving. In deze inclusieve dorpen is aandacht voor nieuwe woonvormen, gezondheid, armoede, laaggeletterdheid, eenzaamheid, lief en leed en de samenhang daartussen.

Samen slimmer

Dorpsorganisaties en dorpshuizen hebben enorm veel kennis en ervaring. De uitdaging is om die overzichtelijk beschikbaar te maken.

Duurzame dorpen

In veel dorpen zijn al initiatieven genomen op het gebied van duurzaamheid. Die gaan over energiebesparing, maar ook over bijvoorbeeld hergebruik en consuminderen.

Wij zijn BOKD

Alweer meer dan 10 jaar ben ik actief bij de BOKD! Het werken met enthousiaste, gedreven en kundige bewoners die zich geheel vrijwillig inzetten voor de leefbaarheid in de Drentse dorpen is mijn belangrijkste drijfveer. Inspelen op vragen van de dorpen en actuele ontwikkelingen betekent dat geen dag hetzelfde is.

Luit Hummel, coördinator Projectbureau BOKD

In de afgelopen zes jaren mocht ik een centrale rol vervullen in het bestuur van het buurthuis voor Holthe, Lieving en Makkum. Een periode waarin we door verbouwen en projecten een neergaande lijn in activiteiten hebben omgebogen in een goedbezocht buurthuis met een breed scala aan activiteiten. De ondersteuning van de BOKD was zinvol en daar hebben we de vruchten van mogen plukken. Graag wil ik mijn ervaring uit de afgelopen jaren met anderen delen en daarom heb ik niet geaarzeld om lid te worden van de Raad van Advies dorpshuizen.

Albert Gils, lid Raad van Advies dorpshuizen en voorzitter 't Trefpunt Holthe, Lieving, Makkum

Van origine kom ik van het Veluwse platteland en ik woon nu ruim 40 jaar in Uffelte. Daardoor heb ik veel affiniteit met kleine dorpen. Tijdens 9 jaar voorzitterschap van de Dorps-gemeenschap Uffelte, bezocht ik jaarlijks de ALV van de BOKD, een fijne organisatie met hart voor kleine dorpen. Er is veel kennis aanwezig. Kennis vermenigvuldig je door delen en hier wil ik graag aan meewerken met zulke gemotiveerde mensen.

Tonny de Leur, lid bestuur BOKD en lid Raad van Advies dorpen

Het afgelopen jaar hebben we een aantal keren contact gehad met de BOKD. Allereerst hebben we met een werkgroep deelgenomen aan het traject Vitaliteitsscan voor dorpshuizen, vanuit de BOKD begeleid door Christel Vandermaelen. Doel van het traject was om inzicht te krijgen in de parels, aandachtspunten, kansen en bedreigingen van het dorpshuis en dan een gericht advies te krijgen waar we mee aan de slag konden. Daarnaast hebben we contact gezocht om samen een cursus gastheerschap voor beheerders aan te bieden. Die cursus gaat plaatsvinden in 2020.

Elly Tillema, bestuurslid dorpshuis Oens Huus Wapse

Ons enthousiaste bestuur wil de leefbaarheid in Nieuw-Buinen bevorderen en behouden en ons dorp op een positieve manier op de kaart zetten. Wij zijn lid geworden van de BOKD door onder andere de goede berichtgeving op sociale media en een overleg met Luit Hummel. Wij denken dat de BOKD goed met ons kan meedenken en ons kan adviseren en ondersteunen. Eind 2019 begonnen we met een dorpsbelevingsonderzoek. Daar verwachten we veel van. Op basis daarvan willen we bepalen wat belangrijk is voor ons prachtige dorp en hier plannen en doelen voor ontwikkelen.

Derk Smit, voorzitter Dorpsbelangen Nieuw-Buinen

BOKD in cijfers

129 leden
dorpsbelangenorganisaties
101 leden dorps- en buurthuizen
32 donateurs: individuele
leden & welzijnsinstellingen
structurele bijdragen van **6** gemeenten
10 maal gemeentelijke sponsorbijdrage
aan verkiezing Dorpshuis van het jaar

76 contacten met dorpshuisleden

met **49** dorpen aan projecten gewerkt

13 diploma's Sociale Hygiëne behaald, een 100% score

workshop Fondsenwerving met **32** bestuurders van dorpshuizen en dorpsbelangenorganisaties

14 dorpshuisbeheerders BHV-gecertificeerd

ruim **150** enthousiastelingen op de Drentse Dorpendag

7 x Kleine Kernen Spel gespeeld

60 Zorgzame Dorpen op de kaart

77 mensen aanwezig bij verkiezingsaftrap Dorpshuis van het jaar

13 x BOKD Nieuws

en **30** actuele mailingen

79 nieuwsberichten op www.bokd.nl **510** relaties ontvangen gratis onze digitale nieuwsbrief **687** volgers op **Twitter**

225 volgers op **Facebook**

71 reacties op enquête OV

wekelijks actualiteiten op sociale media

Thema's uit ons beleidsplan:

LEEFBAARHEID

Hoe houden we het dorp leefbaar en wat kunnen we daar met elkaar aan doen? Daar houden wij ons al (bijna) 45 jaar mee bezig en we zijn hier voortdurend over in gesprek met onze leden dorpsbelangenorganisaties en dorpshuizen. Hoe leefbaarheid eruitziet en welke prioriteiten dorpen hebben, bepalen zij zelf. Wij beschikken over een breed scala aan instrumenten om dorpen en dorpshuizen te helpen en als wij zelf iets niet weten of kunnen, verwijzen we door naar externe partijen.

Steeds meer dorpen actualiseren hun dorpsvisie, zeker nu de Omgevingswet er aan komt en gemeenten inspraaktrajecten organiseren. Wij kunnen diverse methodieken aanreiken om aan een dorpsvisie te werken. Het afgelopen jaar zijn verschillende dorpen aan de slag gegaan met de methode Dorpsdagboeken. We zijn ook gestart met de Vitaliteitsscan dorpshuizen. Dat is een methodiek waarbij we met een stofkam door de dorpshuisorganisatie gaan en op zoek gaan naar de parels en verbeterpunten waar het dorpshuis zelf mee verder kan. We hebben ook ruimschoots aandacht besteed aan de Omgevingswet die per 2021 ingaat en gevolgen gaat hebben voor de dorpen. 2019 stond verder in het teken van functieverbreding van het dorpshuis. Dorpshuizen denken na over welke functies zij willen versterken of uitbreiden om hun dorp en dorpshuis aantrekkelijker te maken voor de mensen die er wonen.

ACTIEF BURGERSCHAP EN VRIJWILLIGERSWERK

Dorpen en dorpshuizen kunnen en willen veel zelf. Dat is niet iets van de laatste jaren, maar al eeuwen verankerd in het Drentse DNA. In veel dorpen is nog een actief verenigingsleven, draaien dorpshuizen op een groot netwerk van vrijwilligers en kijken we nog naar elkaar om. Tegelijkertijd wordt er steeds meer van dorpen en dorpshuizen gevraagd. De aandacht voor de participatiesamenleving heeft zijn voordelen, maar ook zijn nadelen. De druk op vrijwilligers wordt steeds groter en de ondersteuning van vrijwilligerswerk is niet altijd voldoende. In financiële zin, maar vooral in kennis en regelruimte. De nieuwe Omgevingswet bijvoorbeeld heeft participatie hoog in het vaandel, maar dorpsbelangenorganisaties zijn bang dat ze hiermee extra verantwoordelijkheden in de schoenen geschoven krijgen. Sommige dingen kunnen we niet alleen met vrijwilligers overeind houden: denk aan het OV of de zorg voor ouderen. Dorpsbelangenorganisaties die willen nadenken over hun rol, nu en in de toekomst, speelden afgelopen jaar onder onze begeleiding het Kleine Kernen Spel. Daarover verderop meer.

DUURZAAMHEID

Er is veel draagvlak voor het verduurzamen van de wereld en daar draagt ieder dorp op haar eigen wijze en tempo aan bij. Wij ondersteunen dorpshuizen en dorpen die hier werk van willen maken. Sommige dorpshuizen hebben de eerste voorzichtige stappen gezet. Om energie te besparen vervangen ze bestaande verlichting door LED. Andere zoeken naar mogelijkheden om van het gas af te gaan en overwegen de aanschaf van een warmtepomp. Het zijn allemaal mooie stappen op de lange weg naar een energieneutraal Drenthe. Duurzaamheid is echter meer dan energiebesparing alleen. Sommige dorpen experimenteren met deelauto's als antwoord op mobiliteitsvraagstukken en als bijdrage aan duurzaamheidsopgaven. Een aantal dorpen heeft een dorpstuin opgezet en dat worden er steeds meer. Wij brengen dorpen en dorpshuizen die hiermee bezig zijn in contact met andere dorpen en helpen dorpen die plannen hebben verder op weg.

ZORG

Ook in 2019 konden we weer een flink aantal initiatieven op de kaart met Zorgzame dorpen zetten. Steeds meer dorpen werken aan nieuwe vormen van naoberschap en weten ons daarbij goed te vinden. We delen kennis, ervaringen, onderzoeken en fondsen met de Drentse dorpen op bijeenkomsten, via een-op-een advies of via de website, sociale media en nieuwsbrieven. We zoeken daarbij verbinding met partners zoals Nederland Zorgt voor Elkaar, CMO STAMM en KNHM.

We zagen in 2019 een aantal ontwikkelingen. Verschillende dorpen nemen het initiatief tot het bouwen van woningen die zorggerelateerd zijn. Deze initiatieven ontstaan omdat de combinatie wonen en zorg niet altijd beschikbaar is in dorpen. En woningcorporaties en zorginstellingen kunnen niet altijd in de behoefte aan ouderenwoningen voorzien.

Daarnaast zien we de opkomst van de dorpsondersteuner als schakel tussen hulpvraag en aanbod. De dorpsondersteuner is een door het dorp aangestuurde professional (of team van vrijwilligers) die verbindingen legt met de professionele zorg en/of het aanbod van vrijwilligers.

In steeds meer dorpshuizen zien we initiatieven op het gebied van ontmoeting, eenzaamheid en zorgen voor elkaar. Er starten sociale huiskamers, samen-eten-projecten, dorpsloketten en andere activiteiten. Niet altijd kostendekkend, wel van toegevoegde waarde voor dorp en dorpshuis.

We werken samen met

Acrium Veiligheid, Amaze media, Biblionet, Anton Bardie, Arnout Ponsioen, Bureau C.F.G./Jos Gerritsen, BlijfKijken, BOEi/Hans van den Broek, Buurkracht, Buurtwerk Nederland, Carin Roelands, CMO STAMM, Consumentenplatform OV, Cosis, Christel Vandermaelen, Drentse Kei, Dorpenoverleg Midden-Drenthe, Dorpenoverleg Westerveld, Dorpshuizenoverleg Midden-Drenthe, Drentse gemeenten, Eems Dollard Regio, Een tegen Eenzaamheid, Energiewerkplaats Drenthe, Erfdelen, Erfgoed Drenthe, Ferenc van Damme, Fonds Sluyterman van Loo, GBOT, Hanzehogeschool, Het Drentse Landschap, Hogeschool Van Hall Larenstein, Invent, Humanitas, Huus van de Taol, Jeugdfonds Sport en Cultuur Drenthe, Johannes Adviesbureau, Kansfonds, Klimaatroute, KNHM, Kunst & Cultuur Drenthe, Landschapsbeheer Drenthe, Landkreis Emsland, Libau, LSA Bewoners, Ministerie van EZK, Natuur en Milieufederatie, Nederland Zorgt Voor Elkaar, Optrommelen, Oranje Fonds, PostNL, provinciale zusterorganisaties, provincie Drenthe, Rabobank, Radboud Universiteit, RCOAK, Recreatieschap Drenthe, Rijksluchtvaartschool, RTV Drenthe, RUG, SocialeHygiëneNoordNederland, Solidair Groningen-Drenthe, Sport Drenthe, Staatsbosbeheer, Stichting DBF, Stichting Drents Monument, SVH, Syplon, Tinus Lunenborg, Trendbureau Drenthe, VSBfonds, WUR, Welzijnswerk in diverse gemeenten, WiesWies, Zorgbelang Drenthe, Zorgplein Noord

Met speciale dank aan Wilma Hagting voor de wekelijkse nieuwsupdate en aan het team vrijwilligers dat de Knapzakroutes actueel houdt

Actieve netwerken BOKD

Burgerkracht in Drenthe, Dorpscontactambtenaren, Landelijk platform Dorpshuizenoverleg.nl, Kans voor de Veenkoloniën, Kennisnetwerk Krimp Noord-Nederland, Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen, Netwerk Duurzame Dorpen, Overlegorgaan Nationaal Park Drentsche Aa

Tijdlijn

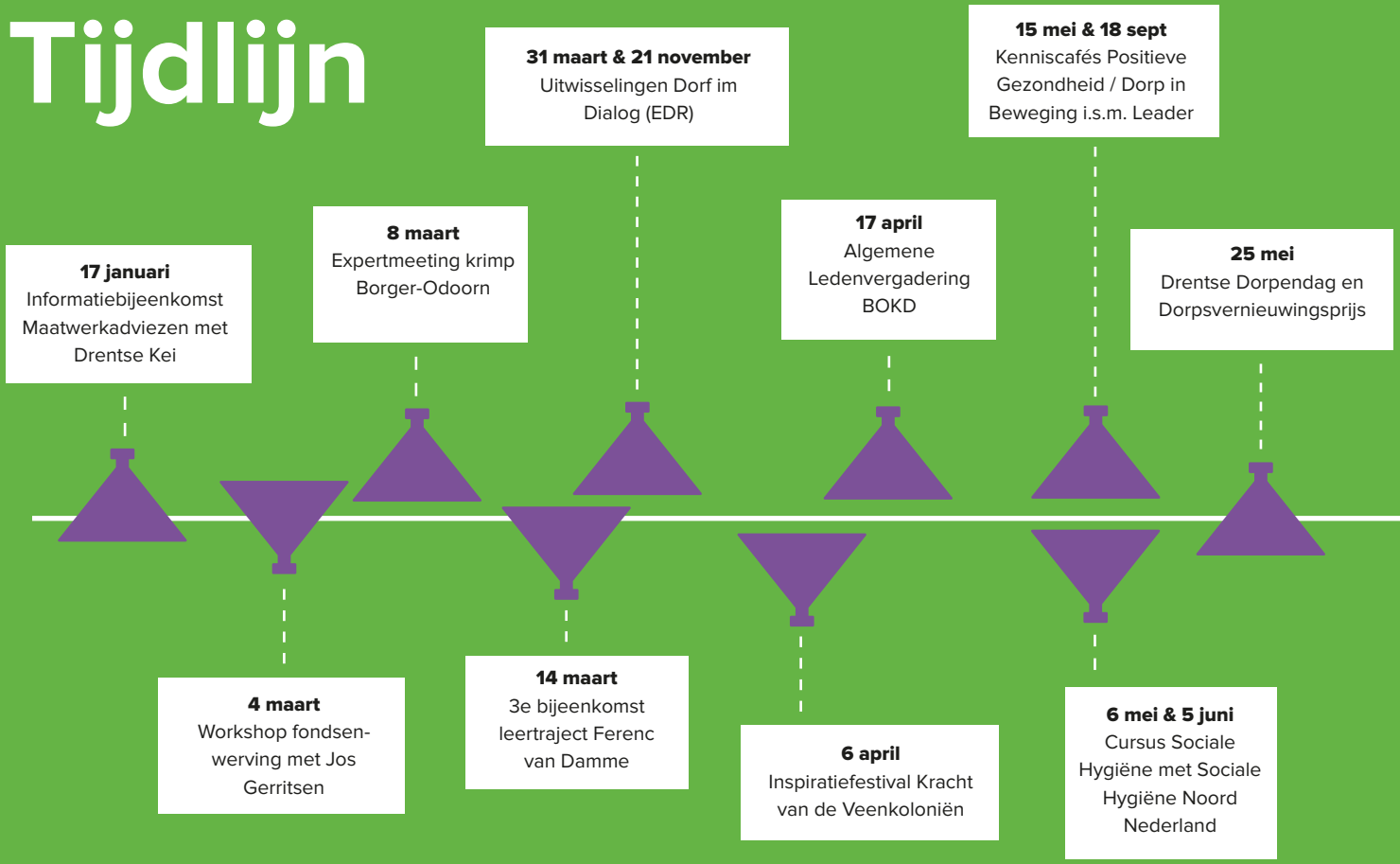
17 januari
Informatiebijeenkomst Maatwerkadviezen met Drentse Kei
4 maart
Workshop fondsen-werving met Jos Gerritsen
8 maart
Expertmeeting krimp Borger-Odoorn
14 maart
3e bijeenkomst leertraject Ferenc van Damme
31 maart & 21 november
Uitwisselingen Dorf im Dialog (EDR)
6 april
Inspiratiefestival Kracht van de Veenkoloniën
17 april
Algemene Ledenvergadering BOKD
6 mei & 5 juni
Cursus Sociale Hygiëne met Sociale Hygiëne Noord Nederland
15 mei & 18 sept
Kenniscafés Positieve Gezondheid / Dorp in Beweging i.s.m. Leader
25 mei
Drentse Dorpendag en Dorpsvernieuwingsprijs

2019

4 juni & 5 nov
Tweedelige Cursus Omgevingswet

5 juni
Herhalingsles BHV met Johannes Advies

26 juni
Excursie voedsel en gezondheid i.s.m. Leader

16, 24 & 30 sept, 8 & 29 okt
Workshops pilot functieverbreding i.s.m. provincie Drenthe

21 september
Bijgedragen aan bijeenkomsten van anderen Dorps-huizenexcursie gemeente Aa en Hunze

27 sept
Symposium Openbaar Vervoer

14 november
Kaasmakerij, Jong & Belegen! Anders wonen

13 oktober
Drentse Dorpendag in Oosterhesselen

15 oktober
Informatiebijeenkomst Energiebesparing dorpshuizen met Syplon

7 nov & 25 nov
Aftrap verkiezing Dorpshuis van het jaar 2020 & follow up

23 nov
Landelijk Plattelands-Parlement

12 december
Bijeenkomst Ouderen in de wijk

Bijgedragen aan bijeenkomsten van anderen

Activiteiten en projecten

Energieke dorpshuizen

De provincie Drenthe heeft in 2019 € 85.000 beschikbaar gesteld voor het verder verduurzamen van buurt- en dorpshuizen. Dat geld kon worden ingezet voor het inhuren van deskundig advies (denk aan het maken van een energiescan of een thermografische scan of aan energiemonitoring). In 2019 is een nulmeting uitgevoerd: staat het verduurzamen van de accommodatie

al op de agenda, wat hebben de buurt- en dorpshuizen al gedaan en welke plannen hebben ze? Er zijn twee informatiebijeenkomsten georganiseerd, over energiebesparing en duurzame opwekking met respectievelijk de Drentse Kei en Syplon. Wij kunnen helpen met het maken van plannen en zoeken naar financiering om de plannen uit te voeren.

Aftrap verkiezing Dorpshuis van het jaar

Opnieuw hebben wij het initiatief genomen om de verkiezing Dorpshuis van het jaar te organiseren. Dit keer in nauwe samenwerking met RTV Drenthe. Het thema is ‘Wat voor dorpshuis willen we zijn in 2025?’ Met de verkiezing willen we laten zien hoe dorpshuizen vormgeven aan hun toekomst en daarbij als voorbeeld fungeren voor andere dorpshuizen. Op 7 november was de aftrap. Hoogleraar Jan Jonker van de Radboud Universiteit Nijmegen hield een vloeiend betoog over de veranderende samenleving - en hoe snel de verandering soms gaat - en het belang van nieuwe businessmodellen. De verkiezing zelf vindt plaats in 2020. Kijk voor meer informatie op **drentsdorpshuisvanhetjaar.nl.**

Salderingsregeling

Wij waren in 2019 gesprekspartner van het Ministerie van EZK over de salderingsregeling. Het kabinet was van plan om die regeling met ingang van 2020 af te schaffen. We togen samen met andere maatschappelijke organisaties enkele keren naar Den Haag om de belangen van de dorpshuizen te bepleiten. In de loop van 2019 werd bekend dat de salderingsregeling tot 1 januari 2023 ongemoeid blijft en daarna stapsgewijs wordt afgebouwd tot 2031.

Workshop Fondsenwerving

Dorpsbelangenorganisaties en dorpshuizen hebben vaak meer plannen dan geld. Daarom besteden we elk jaar aandacht aan fondsenwerving. In 2019 was dat in de vorm van een workshop. Professioneel fondsenwerver Jos Gerritsen deelde tal van praktische tips en trucs voor een goede aanvraag. Een van zijn tips: je hoeft niet bescheiden te zijn!

Vitaliteitsscan

We hebben met drie dorpshuizen uitvoering gegeven aan de landelijke pilot Vitaliteitsscan dorpshuizen. Een adviseur ging in gesprek met het bestuur van de dorpshuizen in Hijken, Wapse en Witteveen. Ze bespraken hoe vitaal het dorpshuis is en welke verbeterpunten er zijn. Dat gebeurde aan de hand van een vragenlijst, met onderwerpen als programmering en doelgroepen, exploitatie en beheer, samenwerking en toekomstvisie. De scan werd afgesloten met een SWOT-analyse en een plan van aanpak.

Kracht van de Veenkoloniën

De bewonersraad Kracht van de Veenkoloniën ondersteunt bewonersinitiatieven rondom gezondheid, in de elf veenkoloniale gemeenten in Drenthe en Groningen. De aftrap was in 2019, met een inspiratiefestival in Bareveld. De bewonersraad heeft hier haar ambities voor de komende jaren uitgesproken. Er is ruimte voor inhoudelijk advies en er is een potje voor kleine investeringen. Ervaringen van initiatieven worden uitgewisseld op themabijeenkomsten en op het jaarlijkse inspiratiefestival.

Dorpsuitwisseling met Emsland

In Oranjedorp en Exloo lopen dorpsprojecten ter voorbereiding van een uitwisseling met Dohren en Langen in Emsland. In Oranjedorp werken de dorpsbelangenorganisatie (EOP), het dorpshuis en de activiteitencommissie samen aan een dorpsplan dat door de bewoners wordt gedragen.
In Exloo begeleiden we de werkgroep Sport van de Dorpsraad, die zelf het beheer van de lokale sportvoorzieningen wil overnemen.

Landschapsvisie Veenkoloniaal Hoogeveen

Met de dorpen Hollandscheveld, Noordscheschut, Nieuwlande en Elim is een plan gemaakt voor het maken van een landschapsvisie. Die visie gaat over het veenkoloniale gebied tussen de vier dorpen. Dit gebeurt in samenwerking met bewoners, gemeente, provincie en hoogleraar Theo Spek van de RUG. De landschapsvisie moet leiden tot concrete maatregelen die het gebied versterken.

Het inclusieve dorp in relatie tot eenzaamheid

De LVKK* en wij zijn betrokken bij het nationale programma Een Tegen Eenzaamheid. De focus ligt op wat het dorp als collectief kan betekenen voor individuele bewoners. In Gasselternijveen organiseert de werkgroep ‘In ’t Veen sta je niet alleen’ activiteiten tegen eenzaamheid. In een aantal dorpen in de gemeente Borger-Odoorn staat eenzaamheid op de dorpsagenda. dorpse schaal.

* LVKK staat voor Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen, dit is onze landelijke koepelorganisatie.

Dorpendag

Op 25 mei organiseerden we onze Drentse Dorpendag, in combinatie met de landelijke Dorpsvernieuwingsprijs. Het dorp Witteveen (winnaar 2017) was de locatie voor deze bijzondere dag. In de ochtend namen we onze leden mee in een debat over de rol van zorgzame dorpen. Commissaris van de Koning Jetta Klijnsma sprak voorafgaand aan dit debat. In de middag volgde een programma van workshops, die werden verzorgd door Drentse dorpen. De dag eindigde met de finale van de Dorpsvernieuwingsprijs 2019, die werd gewonnen door het Brabantse Esbeek. Drentse finalist Ansen werd derde.

Kleine Kernen Spel

In 2018 ontwikkelde de LVKK het Kleine Kernen Spel. Tijdens het spelen komen vier rollen van dorpsbelangenorganisaties naar voren: de vertegenwoordiger, de kennisdeler, de verbinder en de aanjager. Wij begeleiden dorpsbelangenorganisaties kosteloos bij het spel. In 2019 zijn we in diverse dorpen geweest om het te spelen en de reacties zijn zeer positief: *verrassend, de moeite waard, teambuilding, nieuwe inzichten, bevestigend, evaluatie, verhelderend, kortom: aan te bevelen!!!*

Bereikbaarheid kleine dorpen

OV is meer dan vervoer alleen. Met deze zin opent **ons rapport** over openbaar vervoer en bereikbaarheid, dat we in 2019 opstelden. Het rapport werd toegelicht op een symposium dat het consumentenplatform Openbaar Vervoer had georganiseerd en werd uitgereikt aan gedeputeerde Cees Bijl. Bereikbaarheid van het platteland is belangrijk voor de leefbaarheid in dorpen. Niet alleen voor inwoners, ook voor studerende jongeren, bezoekers en toeristen. We zijn met het OV-Bureau in gesprek over behoud van buslijnen en meer maatwerk rondom bereikbaarheid van dorpen.

Dorpshuizenexcursie Aa en Hunze

In september heeft een Tour D'Or(pshuizen) plaatsgevonden. Een gemotoriseerde huifkar van de Veenland Express bracht dorpshuis-bestuurders langs dorpshuizen in Eexterveen, Nieuw Annerveen, Annerveenschekanaal, Eexterveen en Eexterzandvoort. Bijzonder aan deze excursie was dat deze is georganiseerd door de dorpshuizen zelf. Ook Anda Vonk was onderdeel van de organisatie, zij is lid van onze Raad van Advies dorpshuizen. De gemeente Aa en Hunze heeft de kosten van deze dag voor haar rekening genomen.

Zorgzame dorpen

Wij werken aan een **netwerk van Zorgzame Dorpen** in Drenthe én aan verbinding met het landelijke netwerk van Nederland Zorgt voor Elkaar. Om dorpen van informatie en advies te voorzien, kennis en ervaringen tussen de dorpen te delen en samen een vuist te maken. Want veel initiatieven worden nog gezien als pilots, terwijl ze eigenlijk onderdeel zijn van een steeds groter wordende beweging.

Dorpsvisie = omgevingsvisie

Met de nieuwe Omgevingswet (per 2021) verdwijnen de bestemmings-plannen. Omgevingsvisies en -plannen komen daarvoor in de plaats. Steeds meer gemeenten maken hier werk van. Wij roepen dorpen op om een dorpsvisie op te stellen of te actualiseren en vragen gemeenten om hierin te faciliteren. De dorpsvisie is een mooi instrument om aan een lokale omgevingsvisie mét draagvlak te werken. In 2019 organiseerden we i.s.m. onze Friese en Groningse collega's een tweedelige cursus over de rol van dorpen in de Omgevingswet.

Waar we zaten in 2019

Wil je weten welke projecten en werkzaamheden we nog meer uitvoerden in 2019? Op www.bokd.nl vind je een overzicht.

1. Noordenveld
contact met 't RAShuys in Roderesch over het opstellen van een AVG-protocol

2. Tynaarlo
advies over behoud en financiering jeugdsoos Donderen

3. Aa en Hunze
project Wonen voor jong en oud in Anloo

4. Assen
adviesgesprek met wijkcentrum 't Markehuus over deelname aan verkiezing Dorpshuis van het jaar

5. Borger-Odoorn
In Glas Verpakt, samenwerking Glasmuseum en bibliotheek in MFA Nieuw-Buinen

6. Emmen
'Het Gedoe': samenwerking EOP, dorpshuis en activiteitencommissie in Oranjedorp

7. Midden-Drenthe
contact gelegd met PostNL voor behoud authentieke brievenbus Orvelte

8. Coevorden
met dorpshuis De Spil in Zweeloo meegedacht over de vraag 'Wat voor dorpshuis willen we zijn?'

9. Westerveld
opstart dorpsvisie Uffelte met methode Dorpsdagboeken

10. Hoogeveen
landschapsvisie Hollandscheveld, Elim, Nieuwlande en Noordscheschut

11. De Wolden
dorpshuis d'Olde Karke in Echten aangemeld voor de energiescan van Syplon

12. Meppel
plaatsen energiezuinige 'Coolkast' in dorpshuis de Schalle in Nijeveen

Onze financiën

In

van de provincie Drenthe ontvingen we een subsidie van bijna € 160.000

van een aantal gemeenten kregen we een waarderingssubsidie van samen € 5.000

de leden betaalden gezamenlijk een contributie van bijna € 25.000

daarnaast ontvingen we zo'n € 25.000 voor de uitvoering van bijzondere projecten, cursussen en andere activiteiten

Uit

voor personele kosten (zoals salarissen, pensioenpremies en sociale lasten) gaven we een bedrag uit van bijna € 150.000

de uitgaven voor de ontwikkeling en uitvoering van activiteiten bedroegen zo'n € 17.500

de organisatiekosten (zoals huisvestingskosten, bestuurs-, kantoor- en administratiekosten) waren ongeveer € 45.000

de totale opbrengsten en uitgaven waren uiteindelijk per saldo vrijwel gelijk

Blij met financiële bijdragen

Wij zorgen samen met de provincie en de gemeenten voor professionele ondersteuning van vrijwilligers die zich in dorpen en buurten inzetten voor een leefbare, zorgzame en duurzame woon- en leefomgeving. De beschikbaarheid van voldoende financiële middelen is daarvoor een belangrijke voorwaarde. In dit jaarverslag lees je dat we in 2019 flink aan de weg hebben getimmerd. Dit konden we doen dankzij de financiële bijdragen van de provincie, de gemeenten en onze leden. Daar zijn we blij mee!

TAMA

Dorpen en initiatieven op de kaart gezet

Functieverbreding dorpshuizen

In november 2018 nam het Drents parlement de motie functieverbreding dorpshuizen aan. Het parlement vroeg het college een inventarisatie te maken van de wenselijkheid en mogelijkheden om dorpshuizen geschikt te maken voor uiteenlopende faciliteiten en experimenteergeld beschikbaar te stellen. 160 buurt- en dorpshuizen en MFA's in Drenthe kregen in het eerste kwartaal van 2019 een enquête van de provincie en ons. Welke functies zouden de dorpshuizen willen versterken of toevoegen: dat was de belangrijkste vraag daarin. 42 dorpshuizen reageerden. Zij zagen vooral mogelijkheden op het vlak van informele en formele zorg (26), commercieel/beter benutten (20), kunst en cultuur (18) en sport en bewegen (16). In het najaar hebben wij samen met de provincie vijf workshops georganiseerd op vijf thema's: Informele Zorg (met Biblionet), Formele Zorg (met Zorgbelang Drenthe), Kunst en Cultuur (met K&C), Sport en bewegen (met Sport Drenthe) en commercie/beter benutten (met Blink). Voor elke workshop nodigden we vijf dorpshuizen uit. Dorpshuizen die waren geselecteerd voor deelname hadden concrete ideeën waarmee ze aan de slag zouden willen. De workshops waren bedoeld om een verdiepingsslag te maken en te inventariseren wat de dorpshuizen nodig hadden om hun idee te realiseren en wat hen zou belemmeren. De provincie Drenthe heeft in het laatste kwartaal van 2019 € 150.000 experimenteergeld beschikbaar gesteld. Wordt vervolgd in 2020!

Jong (&) Belegen! Anders wonen

Jong Belegen! is een model om groepen gelijkgestemden te begeleiden die omzien naar elkaar en samen willen wonen op bijzondere locaties. In 2019 hebben wij met vier heel diverse groepen intensief gewerkt aan hun woondroom. Dat deden we samen met Buurtwerk Nederland.
Met de Werkgroep Wonen van Dorpsbelangen Anloo maken we plannen voor de zelfbouw van zeven woningen aan de rand van het dorp, die geschikt zijn voor ouderen én jongeren.

De groep Klaver 5 heeft een sociaal en ecologisch duurzame leefgemeenschap op het oog en is bezig met twee locaties. Wijzer Wonen wil een woongemeenschap realiseren voor LHBTI-ers die naar elkaar willen omzien. Hiervoor is een stichting in het leven geroepen. De volgende stap is het vinden van een locatie.

Met een aantal groepen hebben we de mogelijkheden onderzocht voor de verbouw van een verpauperde boerderij/rijksmonument in Veeningen. De prijs en het bestemmingsplan staan de verdere ontwikkeling helaas in de weg.

In november hebben we een Kaasmakerij georganiseerd in Frederiksoord. De initiatiefnemers deelden daar hun ervaring met elkaar en met een groep deskundigen op het gebied van wonen.
Een van de lessen is dat de initiatiefnemers vaak niet alleen een woongemeenschap willen vormen met ouderen maar er ook jongeren bij willen betrekken. Daarom dopen we Jong Belegen! 50+ om tot Jong & Belegen!

Wij blijven ons samen met Buurtwerk inzetten voor de realisatie van woondromen voor jong en oud!

Onderwijs en BOKD

Wij werken veel samen met onderwijsinstellingen en verbinden hen aan concrete dorpsinitiatieven. Dit vergroot onze inzet, levert veel nieuwe inzichten en ideeën op en geeft studenten een mooi inzicht in het werk van actieve dorpen. Die ervaring nemen ze mee in hun verdere loopbaan.

Van Hall Larenstein, Management van de Leefomgeving
Dorpsbelevingsonderzoek Peize en Nieuw-Buinen / Landschapsgenese Sleen – beschrijving dorpsommetjes / oriëntatiestage Merwin Slagter (kantoor BOKD)

Rijksuniversiteit Groningen, Social Planning
masterstudie Een andere kijk op krimp, afgerond met een presentatie op Krimpcafé KKNN en door ons georganiseerde expertmeeting Borger-Odoorn

Hanze University of Applied Sciences
Kracht van de Veenkoloniën / Zorg in Gasselternijveen

Wageningen University & Research, Wetenschapswinkel
onderzoek naar vinden van vrijwilligers

Kunstacademie Minerva, popcultuur
ontwerpen voor de inrichting van Hunebedcity in Borger

Onze organisatie

De BOKD is lid van de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK). We participeren in projecten, doen actief mee in overleggen met zusterorganisaties en hebben via de LVKK invloed op de landelijke politiek.

Bestuur

Jofien Brink: voorzitter
Theo Brugman: secretaris
Gerard Klein Koerkamp: penningmeester
Hans Peeters: bestuurslid
Grietus Ensing: bestuurslid
Tonny de Leur: bestuurslid
Gerrit Volkers: voorzitter Projectbureau
Agnes Voogt: secretaris Projectbureau

Medewerkers

Sonja Corsmit: bestuurssecretaris
Paul van Schie: adviseur dorshuizen
Alle Postmus: adviseur dorpsbelangenorganisaties
Luit Hummel: coördinator Projectbureau
Roelof Huisman: Knapzakroutes
Merwin Slagter: stagiaire Mens en Maatschappij Van Hall Larenstein

Raad van Advies Dorpen

Willy-Anne van Stiphout, Geerhardt Dijkhuis, Hermien Kerperien, Tonny de Leur, Harald Sloot, Willem Tanis

Raad van Advies Dorpshuizen

Grietus Ensing, Hein Akerboom, Johan Bloemhof, Christel Vandermaelen, Anda Vonk, Hendrik Gelijk, Karin Zwaan, Albert Gils

BOKD Dr. Nassaulaan 3a, 9401 HJ Assen

COLOFON
Dit is een uitgave van de BOKD, vereniging voor Drentse dorpen en dorpshuizen
Tekst: team & bestuur BOKD, Albert Gils, Elly Tillema, Derk Smit
Eindredactie: Vertel! Communicatie & Schrijfbedrijf en Sonja Corsmit
Vormgeving: StudioSpijker
Fotografie/beeldmateriaal: Saskia Jans, Jan Kielswijk , Marjolein in 't Klein, Alle Postmus, Sonja Corsmit

Dorpshuizen.nl
www.dorpshuizen.nl

LANDELIJKE VERENIGING VOOR KLEINE KERNEN
www.lvkk.nl

netwerk duurzame dorpen
ontmoeten, delen & inspireren
www.netwerkduurzamedorpen.nl

BOKD
www.bokd.nl